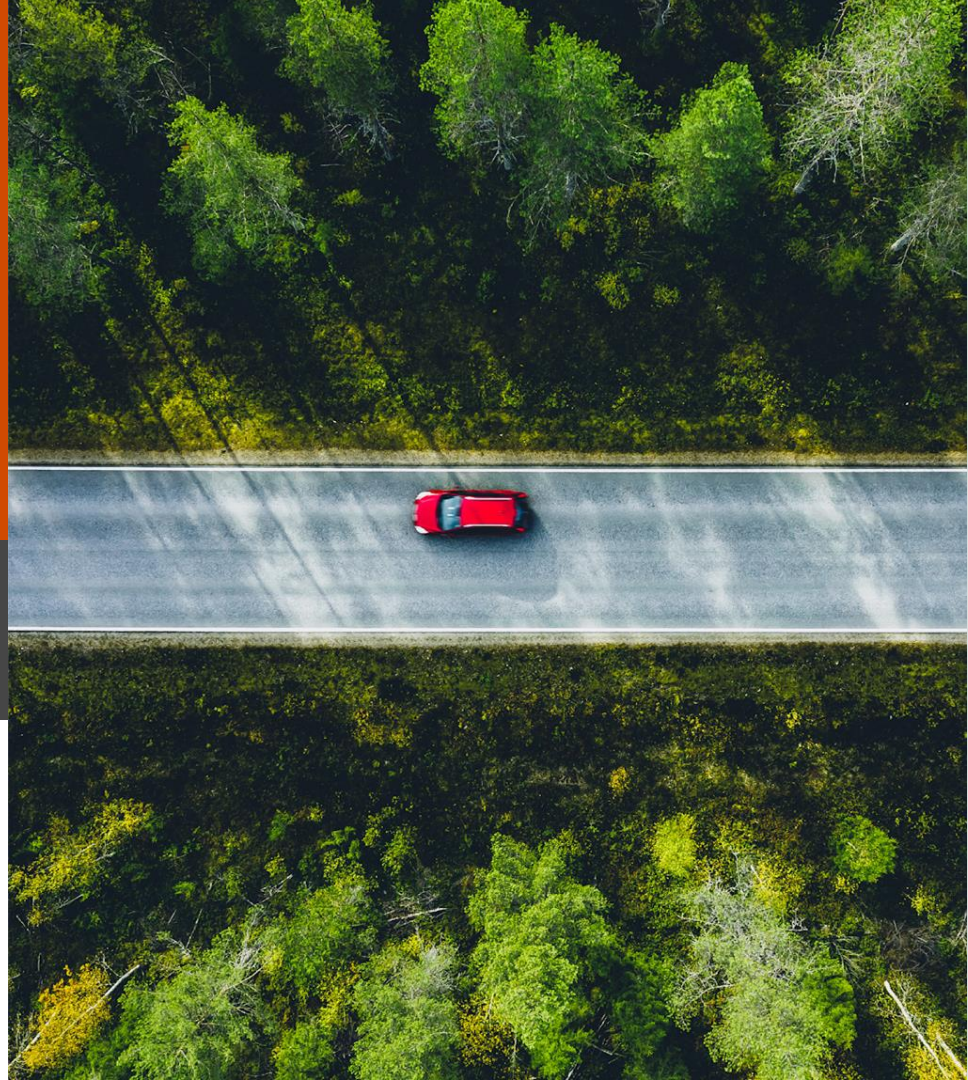


Bymiljøpakken

Gjennomgang av overføringen av Nord-Jærenpakken til Bymiljøpakken

Presentasjon av Linn Tea Kjærås og Stig Rune Johnsen
30. september 2020



Agenda

1. Vårt mandat
2. Tidslinje
3. Organisering og ansvar
4. Rapportering og oppfølging
5. Særlig om Fv. 505 Skjæveland - Foss-Eikeland
6. Læringspunkter

1

PwCs mandat

Mandat - utarbeidet 12. mai 2020 av Rogaland Revisjon



Organisering og ansvar

- ❖ Har det vært uklare ansvarsforhold mellom de ulike aktørene?
- ❖ Foreligger det styrende dokumenter for delprosjektet Skjæveland – Foss-Eikeland, og har disse blitt oppdatert i tråd med gjeldende rutiner?
- ❖ Hvilke fullmakter har prosjektet operert under?
- ❖ Ble det benyttet usikkerhetsstyring i prosjektet?

Rapportering og oppfølging

Hva slags rapportering har det vært i Nord-Jærenpakken, og for prosjektene som ble overført til Bymiljøpakken? Både kvaliteten på rapporteringen og regelmessighet.

- ❖ Skille mellom kostnadsrapporteringen på delprosjektet Skjæveland – Foss-Eikeland, og overordnet rapportering på kostnader og inntekter for prosjektene som ble overført fra NJP til BMP.

Økonomisk status (utsatt til neste styringsgruppemøte)

Hva var/er den økonomiske statusen for Bymiljøpakkens forpliktelser knyttet til den tidligere Nord-Jærenpakken?

- ❖ Fra Bymiljøpakken overtok alle forpliktelsene til Nord-Jærenpakken til våren 2020.
- ❖ Analyser og vurderinger som lå til grunn for prognosene både på kostnadssiden og på inntektssiden.

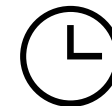
Læring

Hvilke lærdommer kan trekkes fra gjennomgangen av Nord-Jærenpakken og dens overdragelse til Bymiljøpakken?

2

Tidslinje

Tidslinje



3

Organisering og
ansvar

Organisering og ansvar i Nord-Jærenpakken

Sekretariatet

RFK synes ikke å ha tilrettelagt for et særskilt administrativt ansvar for Nord-Jærenpakkens prosjekter. Det var satt av under ett årsverk til administrering av prosjektene.

Styringsgruppen

Styringsgruppen, bestående av fylkesordfører og representanter fra involverte kommuner og Statens vegvesen, forholdt seg til rapportering fra sekretariatet.

Statens vegvesen

Statens vegvesen drev frem prosjektene på fylkesvegene frem til årsskiftet 2019/2020.

Statens vegvesen

Rogaland
fylkeskommune

Fylkesveger:
utførende

Riksveger:
utførende
og prosjekteier

Nord-
Jæren-
pakken

Fylkesveger:
prosjekteier

Organisering og ansvar i Bymiljøpakken

Sekretariatet og styringsgruppen

Sekretariatet i Bymiljøpakken skal være en nøytral og uavhengig part. Det er mer profesjonalisert enn sekretariatet i Nord-Jærenpakken.

| Sekretariat Bymiljøpakken | Styringsgruppe Bymiljøpakken |
|---|--|
| Sekretariatsleder ansatt i 2015 | Statens Vegvesen (Vegdirektør leder gruppen) |
| 50% kommunikasjonsrådgiver fra 2015 | Jernbanedirektoratet |
| 100 % kommunikasjonsrådgiver fra 2017 | Rogaland fylkeskommune |
| Controller ansatt fra 2018 | Stavanger kommune |
| Rådgiver ansatt fra 2020 | Sandnes kommune |
| Totalt 4 personer i 2020, arbeidsgiver Statens Vegvesen og Rogaland fylkeskommune | Sola kommune |
| | Randaberg kommune |
| | Fylkesmannen i Rogaland |

Et vesentlig skille fra og med 1. januar 2020

Fylkeskommunen har overtatt ansvaret for bygging av fylkesveger.

Statens vegvesen

Rogaland fylkeskommune

Fylkesveger:
utførende

Riksveger:
utførende
og prosjekteier

**Bymiljø
pakken**

Fylkesveger:
prosjekteier

Effekter av ansvarsfordelingen

PwCs vurdering er at det særlig har manglet et klart ansvar for den tidligere Nord-Jærenpakken som sådan etter overføringen til Bymiljøpakken.

Styringsgruppen og sekretariatet i Bymiljøpakken synes å ha fokusert på de nye prosjektene i Bymiljøpakken, uten å ta ansvar for å skaffe fullstendig oversikt over prosjektene overført fra Nord-Jærenpakken.

Dette kan muligens forklares med signalet fra SVV om et stort forventet likviditetsoverskudd knyttet til disse prosjektene og en forventning om tidlig orientering fra SVV dersom det endret seg.

S

Gjennomgang av overføring av Nord-Jærenpakken til Bymiljøpakken
PwC

| Organisering og ansvar | | |
|-----------------------------------|------------------------|------------------------|
| Nord-Jærenpakken Bymiljøpakken | Rogaland fylkeskommune | Statens vegvesen |
| Styringsgruppe | Samferdselssjef | Regionvegsjef |
| Sekretariat | Samferdselsavdeling | Vegavdelingen Rogaland |
| | | Prosjektledere |

4

Rapportering og
oppfølging

Mangelfull oppfølging av økonomisk status

Det har verken forut for eller etter 1. juli 2017 blitt rapportert på prosjektene i Nord-Jærenpakken på en måte egnet som styringsverktøy. Det har heller ikke vært tilfredsstillende rapportering på enkeltprosjekter.

Ingen av de involverte aktørene har fulgt opp den mangelfulle rapporteringen.

- SVV har ikke gitt særlig rapportering på prosjektene fra Nord-Jærenpakken, og heller ikke fulgt opp plikten til å rapportere på avvik til RFK og styringsgruppen.
- RFK har ikke i tilstrekkelig grad etterspurt status på fylkesvegsprosjektene i pakken.
- Sekretariatet og styringsgruppen har ikke etterspurt samlet oversikt over status. Bymiljøpakkens årsrapporter fra etter 1. juli 2017 er misvisende hva gjelder prosjektene fra Nord-Jærenpakken.



Rapportering fra SVV forut for overføringen 1. juli 2017

Løpende rapportering og finansieringsplan

SVV har verken månedlig eller årlig rapportert på en slik måte at det er gitt en fullstendig samlet oversikt over prosjektene i pakken.

Rapporteringen har ikke gitt status på fremdrift holdt opp mot budsjett og total prognose.

Finansieringsplanen datert 22. mars 2017 fra SVV er det eneste dokumentet som minner om en samlet prognose for kostnader for gjenværende prosjekter i Nord-Jærenpakken.

Den anslår et likviditetsoverskudd på kr. 879 mill., men har ikke inkludert alle inntekter og utgifter, ei heller er den oppdatert med korrekte historiske tall og prognoser.

Gjeld til trafikanter på kr. 262 mill. er tatt med som likvide midler i beregningen av overskudd.

Likviditetsoverskuddet er likevel lagt til grunn i inntektsberegninger og handlingsprogram i Bymiljøpakken.

Finansiering av vegprosjekt innenfor Nord-Jærenpakken fra 2012

Årlige bompenginntekter og disponering av disse

| | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2018-2023 | Sum (2012-2016) |
|--|------|------|------|------|------|------|------|-----------|-----------------|
| Belønnings midler 6) | 140 | - | - | - | - | - | - | | |
| Bompenger overført fra 2011 | 338 | - | - | - | - | - | - | | 338 |
| Årlige inntekter i Forlengelse av Nord-Jæren pakken i 5 år tom. år 2016 ±) | 556 | 598 | 600 | 582 | 587 | 587 | 587 | | 3 510 |
| Sum | | | | | | | | | 3 848 |

| Prioritet ±) | Prosjekt/tiltak | Kostn.overslag | | | Bruk av bompenger | | | | | | | | Sum |
|--------------|---|----------------|-------------------------------|--|-------------------|--------------|--------------|------------|------------|------------|------------|-----------|--------------|
| | | Totalt | Herav finansiert av bompenger | Herav finansiert av belønnings midler 7) | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2018-2023 | |
| | Rv 509 Solasplitten (rest) | 310 | 208 | - | 190 | 2 | 19 | 6 | - | - | - | - | 217 |
| 1 | E39 Eiganestunnelen 7) | 3 322 | 1 446 | - | 39 | 50 | 398 | 300 | 275 | 290 | 31 | | 1 383 |
| 2 | Rv 509 Sammevågen | 763 | 644 | - | 1 | 73 | 89 | 159 | 147 | 129 | - | | 598 |
| 3 | E39 Hove-Sandved (4-felts veg) | 763 | 378 | - | 7 | 5 | 49 | 100 | 164 | 138 | - | | 465 |
| 4 | Fv 505 Skjæveland-Foss/Eikeland | 556 | 468 | - | - | - | 10 | 5 | 31 | 116 | 308 | | 469 |
| | Gang- og sykkelveger | 275 | 231 | - | 17 | 28 | 38 | 89 | 40 | 115 | - | | 327 |
| | Kollektivtrafikktiltak (kollektivfelt fv 44, rv 509 etc) 4) | 1 113 | 805 | 136 | 113 | 90 | 123 | 85 | 4 | 82 | - | | 498 |
| | Trafikkstyring E39 Stavanger-Sandnes | 27 | 24 | - | - | - | - | 1 | - | - | - | | 1 |
| | Sum bompenger | 7 129 | 4 205 | 136 | 367 | 250 | 726 | 746 | 660 | 870 | 338 | | 3 958 |
| | Beløp ved utgangen av 2011; innbetalt som forskudd fra trafikanter 3) | | | | 262 | - | - | - | - | - | - | | |
| | Likviditetsoverskudd (ved utgangen av år) 8) | | | | 929 | 1 276 | 1 150 | 986 | 913 | 630 | 879 | | |

1) Netto bomp.inntekter i 5 år er tatt ut.pkt i Prop. 28 S (2011-2012) og justert iht vedtatt regnskap 2016 fra Nord Jæren Bompengeselskap. 2018 vises også siden forlengelse til og med 2018 kan bli nødvendig hvis det ikke blir Bypakke Nord-Jæren.

2) Prioriteringsrekkefølgen innenfor programområdene vil bli avgjort i forhold til mulig framdrift og fortløpende planavklaringer.

3) Dette beløpet kan benyttes til investeringer, men må være til disposisjon for tilbakebetaling når innkrevingen avvikes.

4) Der det er lagt på statlige og fylkeskommunale midler på prosjekter som er 100 % bompengefinansierte, gjelder dette ekstra nva. som følge av bortfall av vegfritaket 01.01.2013.

5) Det er lagt opp til nullvekst i trafikken. Justert for nedgang fra og med 2015.

6) Belønningsmidler på 133 mill. til koll.felt fv. 44 er vedtatt og skal fordeles med årlig sum.

7) Eiganestunnelen bygges med forbruk i 2018 og 2019, men alle disse beløp samles i 2018 i denne oversikten, som kun skal vise forbruk av bompenger i NUP, og ikke kommentere neste pakke.

8) Beløpet ved utgangen av siste år skal dekke forskudd fra trafikanter (brikkedepositum) og kostnader ved avvikling av innkrevingen. OBS!

8) OBS! Dette er ikke det samme som saldo i bank, blant annet på grunn av belønningsmidler.

Oppdatert 31.05.2017

Avsluttende regnskap fra SVV ved overføringen 1. juli 2017

Manglende kontroll ved overføringen

Per 1. juli 2017 foreligger det ingen korrekt oversikt over statusen i pakken.

Dette gjelder

- Hvilke prosjekter som er pågående og som blir overført til Bymiljøpakken.
- Faktisk økonomisk status på påløpte kostnader i hvert enkelt prosjekt sammenholdt med fremdriften i prosjektet.
- Prognoser på fremtidige kostnader og inntekter for prosjektene.

| Prosjektnavn | Prosjektnr./kommentar | Forbruk fra 1998 til 30.06.2017 i millioner kr. (Oppjustert til 2017 kroner) | | | | | Totalt |
|--|----------------------------|--|--------------|----------------|--------------|--------------|----------------|
| | | Statsmidler | Fylkesmidler | Bompenger | Forskudd | Tilskudd | |
| Rv. 44 Stangeland-Skjøveland, motorvei med rundkjøring. 2010. | 300047 | 16,9 | 0,0 | 519,1 | | | 536,0 |
| Fv. 44 Omkjøringsveg Kleppekrossen. 2007. | 300049 | -0,8 | 0,8 | 331,1 | 0,0 | 9,6 | 340,8 |
| E39 Stangeland-Sandved. 2010. | 302149 | 156,9 | 0,0 | 0,0 | 184,0 | 0,0 | 340,9 |
| Rv. 509 Solasplitten. 2012. | 300041, 304632, 305405 | 229,5 | 0,0 | 520,2 | 0,0 | 96,6 | 846,3 |
| Fv. 505 Ny Foss Eikeland bru. 2011. | 302466 | 2,8 | 43,5 | 17,3 | 0,0 | 0,0 | 63,6 |
| E39 Tjensvollkrysset. 2010. | 301564 | 160,2 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 160,2 |
| Fv. 427 Storhaugtunnelen. 2001. | Jf. status for TP NJ 98-11 | 112,5 | 56,3 | 0,0 | 0,0 | 56,3 | 225,1 |
| E39 Solasplittkrysset. 2001. | Jf. status for TP NJ 98-11 | 58,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 58,0 |
| Rv. 13 Hove-Vatnekrossen. 2000. | Jf. status for TP NJ 98-11 | 256,2 | 0,0 | 0,0 | 18,7 | 0,0 | 274,9 |
| E39 Forus Stangeland. 1998. | Jf. status for TP NJ 98-11 | 126,6 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 126,6 |
| Fv. 44 Bussvei strekninger (spesifiseres per strekning). 2010-2018. | | | | | | | |
| Bussvei Fv. 44 Haugåsveien - Skjæringen (bussvei). 2011. | 301939 | 5,5 | 23,9 | 224,6 | 0,0 | 0,0 | 254,0 |
| Bussvei Fv. 44 Skjæringen - Breidablikkveien. 2013. | 302467 | 0,0 | 50,6 | 167,3 | 0,0 | 0,0 | 217,9 |
| Bussvei Kollektivgate Forus (kollektivbru over E39). 2013. | 301914 | 5,0 | 102,6 | 52,4 | 0,0 | 0,0 | 160,0 |
| Bussvei Fv. 376 Kollektivtrasé Jåsund. 2013. | 303507 | 0,0 | 59,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 59,0 |
| Bussvei Fv. 44 Forusletta (Gamle Storkkavei - Hans- og Grete stien). 2015. | 303666 | 0,0 | 25,1 | 159,0 | 0,0 | 0,0 | 184,1 |
| Bussvei Fv. 44 Breidablikkveien - Stasjonsveien (Vaulen). Pågår | 304401 | 0,0 | 28,5 | 20,2 | 0,0 | 90,3 | 139,0 |
| Bussvei Fv. 44 Diagonalen - Hans og Gretestien | 305044 | | 0,6 | 0,5 | | | 1,1 |
| Bussvei Fv. 350 Foruskanalen | 305937 | | 0,0 | 0,0 | | | 0,0 |
| Bussvei Fv. 44 Stasjonsveien - Gausel | 306052 | | 0,1 | 0,0 | | | 0,1 |
| Bygging av bomstasjonene i Bypakken | 305924 | | 1,0 | 0,0 | | | 1,0 |
| E39 Eiganestunnelen. 2019. Pågår | 301518 | 754,3 | 0,0 | 1 148,0 | 0,0 | 0,0 | 1 902,3 |
| E39 Hove-Sandved. 2017. Pågår | 303823, 303958 | 236,5 | | 367,3 | | | 603,8 |
| Rv. 509 Sammevågen. 2017. Pågår | 303956 | 111,5 | | 554,5 | | | 666,0 |
| Fv. 505 Skjøveland-Foss Eikeland. Pågår | 304746 | | 14,0 | 73,8 | | | 87,8 |
| Diverse GIS-veger. 1998-2016 | | 201,1 | 73,6 | 341,5 | | | 616,2 |
| Øvrige kollektivtiltak. | | 301,4 | 6,4 | 213,6 | | | 521,4 |
| Trafikkstyringstiltak. | | 0,0 | 0,0 | 0,0 | | | 0,0 |
| Planlegging og grunnnett. (Kun forbruk av bomp. vises) | | | | 220,4 | | | 220,4 |
| Totalt | | 2 734,2 | 485,9 | 4 930,8 | 202,7 | 252,8 | 8 606,5 |

Det avsluttende regnskapet utarbeidet av SVV, behandlet i styringsgruppen i desember 2017, viser et uriktig antall pågående prosjekter.

Regnskapet inneholder heller ikke opplysninger om faktisk økonomisk status eller prognoser på fremtidige kostnader og inntekter, kun hva som er påløpt frem til 30. juni 2017 i prosjektene

Prosjektoppfølgning etter overføringen 1. juli 2017

Løpende rapportering fra SVV

SVV har ikke rapportert på prosjektene i Nord-Jærenpakken til sekretariatet, kun på øvrige prosjekter i Bymiljøpakken.

SVV sine årsrapporter til RFK er villedende hva gjelder fremdrift i prosjekter i Nord-Jærenpakken, og gir inntrykk av at merforbruk knytter seg til økt fremdrift, mens realiteten er at SVV vet at totalkostnadene ville øke.

SVV har ikke i tilstrekkelig grad rapportert avvik - verken til RFK på fylkesveger eller til styringsgruppen på riksveger og fylkesveger.

Oppfølging fra sekretariat og styringsgruppe

Verken sekretariatet eller styringsgruppen har fulgt opp manglende rapportering.

Bymiljøpakkens årsrapporter omtaler ikke alle prosjektene i Nord-Jærenpakken. For de som omtales gis det et ufullstendig bilde av status, da kun årets kostnader redegjøres for.

SVVs rekvisisjon av bompenger

Hva gjelder rekvirering av bompenger, synes det å ha vært mulig å rekvirere høyere beløp enn det som årlig var budsjettert per prosjekt, så lenge dette lå innenfor den totale rammen for hva SVV kunne rekvirere fra bompengeselskapet det samme året.

På denne måten har SVV hatt mulighet til å dekke høyere kostnader på enkelte prosjekter enn det som er budsjettert ved bruk av bompenger.

Slik det frem til nå har fungert, har overskridelser i enkeltprosjekter først blitt synlige ved endringer av total prognose med mindre SVV har rapportert avvik.

RFK overtok ansvaret for rekvisisjon av bompenger fra 1. januar 2020.

5

Særlig om Fv. 505
Skjæveland -
Foss-Eikeland

Fv. 505 Skjæveland – Foss-Eikeland - økonomisk status

Økonomisk status:

- ❖ Kostnadsanslaget i reguleringsplanen fra 2013: kr. 492 mill.
- ❖ På tidspunktet da Bymiljøpakken overtok forpliktelsene for prosjektet var prognosen på totalkostnad kr. 560 mill.
- ❖ Påløpt på tidspunktet for overtakelse: kr. 87,8 mill.
- ❖ Prognose totalkostnad i budsjett for 2019: kr. 696 mill. Ikke senere justert.
- ❖ Totale faktiske kostnader til og med august 2020: kr. 881 mill.

| Dato | Prognose Fv 505 | Økning i prognose | Budsjettert for året | Faktiske kostnader | Akkumulerte kostnader |
|------------|-----------------|-------------------|----------------------|--------------------|-----------------------|
| 2013 | 492 | | | | |
| 2014 | 530 | 38 | | 5 | 5 |
| 2015 | 545 | 15 | 20 | 13 | 18 |
| 2016 | 560 | 15 | 54 | 32 | 50 |
| 2017 | 560 | 0 | 100 | 148 | 197 |
| 2018 | 560 | 0 | 100 | 350 | 548 |
| 2019 | 696 | 136 | 280 | 275 | 809 |
| 2020 | 696 | 0 | 0 | 58 | 867 |
| SUM | | | 554 | 881 | |

Prognosen i finansieringsplanen av 22. mars 2017 og prognosen til og med 2018 var omtrent lik - rundt kr. 560 mill. Avviket per i dag utgjør et merforbruk på kr. 321 mill. (ikke hensyntatt endring i kroneverdi).

Sammenholdes prognosen fra 2019 med totale pådratte kostnader, får vi et avvik på kr. 185 mill.

Fv. 505 Skjæveland – Foss- Eikeland - styring

Krav

Alle prosjekter skal utarbeide prosjektbestilling.

Alle prosjekter skal ha et sentralt styringsdokument, som skal redegjøre for prosjektets mål og målprioritering, rammebetingelser, gjennomføringsstrategi og styringsbasis.

Praksis

Det forelå ikke en formell prosjektbestilling etter R760 for dette prosjektet, det var heller ikke praksis i SVV på det aktuelle tidspunktet.

Prosjektstyringsplan for Brunnholen bru, men ikke et prosjektdokument for hele prosjektet.

Fullmakter

Leveranseavtalene med RFK er ikke blitt fulgt, prosjektet har overskredet rammene uten at avvik er rapportert.

Usikkerhetsstyring

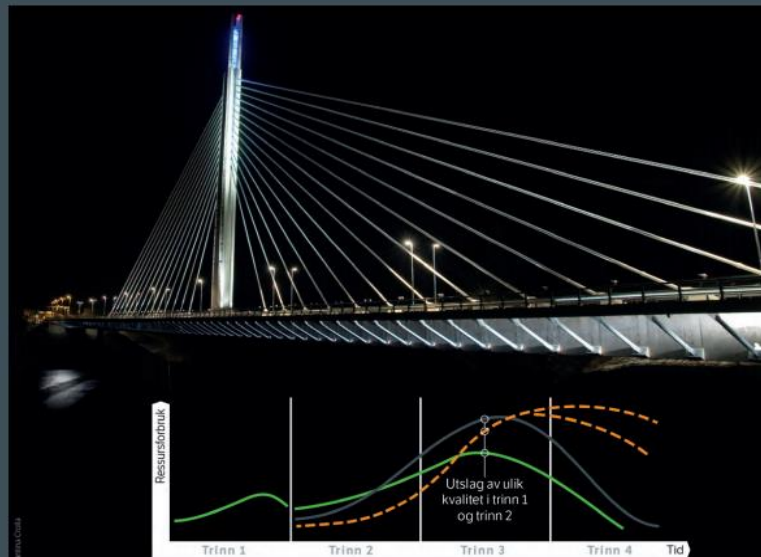
Ikke dokumentert at prosjektet har vært underlagt usikkerhetsstyring, til tross for særlige utfordringer i prosjektet.



Styring av vegprosjekter

RETNINGSLINJE

Håndbok R760



6

Læringspunkter

PwCs anbefalinger



Én aktør med
overordnet ansvar
for pakkens
prosjekter



Regelmessig
rapportering



Økt kvalitet på
økonomisk
rapportering



Tilstrekkelige
ressurser
sekretariatet

i

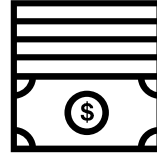
PwCs anbefalinger (forts.)



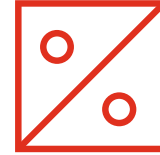
Notoritet på
opplysninger



Opprettelse og
oppdatering av
styrende dokumenter



Kun rekvirering av
bompenger innenfor
prosjektets budsjett



Konkret
usikkerhetsstyring i
prosjekter